

3. Per què se celebra el naixement de Jesús el 25 de desembre?

Els primers cristians no sembla que celebressin el seu natalici (cf., per ex., Orígenes, PG XII, 495). Celebraven el seu dies natalis, el dia de la seva entrada en la pàtria definitiva (per ex., Martiri de Policarp 18,3), com a participació en la salvació obrada per Jesús en vèncer la mort amb la seva passió gloriosa. Recorden amb precisió el dia de la glorificació de Jesús, el 14/15 de Nissan, però no la data del seu naixement, de la

qual no ens diuen res les dades evangèliques.

17/05/2006

Fins al segle III no tenim notícies sobre la data del naixement de Jesús. Els primers testimoniatges de Pares i escriptors eclesiàstics assenyalen diverses dates. El primer testimoniatge indirecte que la nativitat del Crist fos el 25 de desembre l'ofereix Sixte Juli Africà l'any 221. La primera referència directa de la seva celebració és la del calendari litúrgic filocalià de l'any 354 (MGH, IX,I, 13-196): VIII kal. Ian. natus Christus in Betleem Iudeae (“el 25 de desembre va néixer el Crist a Betlem de la Judea”). A partir del segle IV els testimoniatges d'aquest dia com data del naixement del Crist són comuns en la tradició occidental,

mentre que en l'oriental preval la data del 6 de gener.

Una explicació bastant difosa és que els cristians van optar per aquest dia perquè, a partir de l'any 274, el 25 de desembre se celebrava a Roma el *dies natalis Solis invicti*, el dia del naixement del Sol invicte, la victòria de la llum sobre la nit més llarga de l'any. Aquesta explicació es recolza en que la litúrgia de Nadal i els Pares de l'època estableixen un paral·lelisme entre el naixement de Jesucrist i expressions bíbliques com «sol de justícia» (Dt. 4,2) i «llum del món» (Jn 1,4ss.). No obstant això, no hi ha proves que això fos així i sembla difícil imaginar-se que els cristians d'aleshores volguessin adaptar festes paganes al calendari litúrgic, especialment quan acabaven d'experimentar la persecució. És possible, tanmateix, que amb el transcurs del temps la festa cristiana anés assimilant la festa pagana.

Una altra explicació més plausible fa dependre la data del naixement de Jesús de la data de la seva encarnació, que per la seva bada es relacionava amb la data de la seva mort. En un tractat anònim sobre solsticis i equinoccis s'afirma que “Nostre Senyor va ser concebut el 8 de les kalendes d'Abril en el mes de març (25 de març), que és el dia de la passió del Senyor i de la seva concepció, doncs va ser concebut el mateix dia que va morir” (B. Botte, *Les Origines de la Noël et de l'Epiphanie*, Louvain 1932, l. 230-33). En la tradició oriental, recolzant-se en un altre calendari, la passió i l'encarnació del Senyor se celebraven el 6 d'abril, data que concorda amb la celebració del Nadal el 6 de gener. La relació entre passió i encarnació és una idea que està d'acord amb la mentalitat antiga i medieval, que admirava la perfecció de l'univers com un tot, on les grans intervencions de Déu estaven

vinculades entre si. Es tracta d'una concepció que també troba les seves arrels en el judaisme, on creació i salvació es relacionaven amb el mes de Nissan. L'art cristià ha reflectit aquesta mateixa idea al llarg de la història en pintar en l'Anunciació de la Mare de Déu el nen Jesús descendint del cel amb una creu. Així mateix, és possible que els cristians vinculessin la redempció obrada pel Crist amb la seva concepció, i aquesta determinés la data del naixement. “El més decisiu va ser la relació existent entre la creació i la creu, entre la creació i la concepció del Crist” (J. Ratzinger, *L'esperit de la litúrgia* , 131).

Bibliografia: Josef Ratzinger, *El espíritu de la liturgia. Una introducción* (Cristiandad, Madrid, 2001); Thomas J. Tolley, *The origins of*

the liturgical year , 2nd ed., Liturgical Press, Collegeville, MN, 1991.

Juan Chapa

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca/article/3-per-que-se-
celebra-el-naixement-de-jesus-el-25-de-
desembre/](https://dev.opusdei.org/ca/article/3-per-que-se-celebra-el-naixement-de-jesus-el-25-de-desembre/) (10/08/2025)